

Několik postřehů k poezii Radmily Vaňkové

ryze osobních, neusazených a těkajících.

Kromě Radmily samotné mě inspirovaly myšlenky Petra Hrušky, Jana Slováka a Josefa Hrdličky. Dovolila jsem si jejich postřehy nechat prolínat mými úvahami tak, jak jsem procházela Radmilinými Žlutými pokoji, do kterých roztrídila a uložila své básně.

Nejprve třídění

Ano, k třídění muselo dojít, po sběru z rozmanitých koutů, skrýší, krajin, posbírat vše roztroušené a skryté, od prachu, nemyté i udýchané čerstvým povětrím, pěkně do žlutých pokojů, do pofiderné jistoty stěn..

Pokoj první - pokoj pro krajinu, řeku a zařikání

Už sám název pokoje má svou melodii, úryvek písně...Ladí si mne k očekávání toho, co znám a zároveň neznám, tušení a rozpomínání na pevnost země, dech vzduchu, oblaků let i těla řek - cosi zemitě ženského a tělesného v tom, ale i proudění, vtékání, vlévání, nechat se unášeti, ale i nehybnost hladin a zrádnost zrcadel ..

V tomto pokoji se tajně kouzlí, zařikává, čaruje - prastará magie slov, kousek kouzla s nadějí proměny nebo návratu, nevím...

V tomto pokoji se také ale jistě ví, co obnáší toulka a chůze - „chůze, která v tahuje celého člověka a jejíž charakter, tvar, rytmus je dán osobou a povahou krácejícího, chůze jako styk a dotyk, neboť setkat se lze jen tu a tam s někým, s něčím...“

Místa jsou spojena s chvílí, a z míst i chvíl se vracíme...

A také se v tomto pokoji ví, co je krajina: splývání s jejími tvary, náladami, stavy a rozpoložením, a co je pro mne důležité, že není uzavřeným temným hvozdem, ale je pro mne krajinou otevřenou, dává prostor jako pravá chůze - prodyšnost a vanutí, jistě vymknutí se času a při tom polapený okamžik, detail - jeho tvar a duch - jsou toho všeho součástí...

Zdá se, že srdce básníkovy rozumí přírodě lépe než hlava učencova...

Pokoj druhý - Pokoj Noci

Postihnout noc je obtížné, souvisí to s její povahou.. Cosi, co zřejmě nelze racionálně shrnout, jako by každý rys noci skrytě vytvářel jiného člověka, který jej prožívá, podobně jako každý člověk prožívá své vlastní sny...Některé básně tu jakoby samy naslouchaly a vytvářely si vlastní ticho, to ticho, bez něhož není naslouchání..

Pokoj třetí - Pokoj Pro mlhu

Tak tedy pokoje, ale co všechno se v jejich zdánlivém hájemství může stát, odehrát, nejsou vlastně pokoje také jen jiným převtělením mlhy, která pod dalším závojem sebe samé mate či mírní stopy po zjitření (*slovesch, jež se stanou holi*)?

Ale jsou tady také alchymistické dílny, třeba kuchyně: danost jejího prostoru, obřady příprav a očekávání i opakování, obřadnost pohybů, tajemství přísad, ale i mandaly mandlování..

V tomto pokoji to jemně voní i zavání ostrím čepele. A okrajování slupek dnů a chvíl je neúprosné a zároveň jakoby vzkazovalo: nenechej se přibít voňavými hřebíčky na prkna, která neznamenají svět, TY - *vavřinem ověčena, tak trochu s chutí pepře, a přece zase žena..*

Pokoj čtvrtý - Pokoj Pro hru s jazykem

I tady je přítomen Radmilin způsob uchopení věcí, který je mi blízký: věci jsou viditelné a vnímatelné, dotýkají se našich smyslů, jejich výraz se nás týká, jako by si žádaly odpověď.

To je pro mne silný moment: ta touha po odpovědi, nebo po rozhovoru, sdělení, sdílnosti ?

Ta touha je všudypřítomná a je důležitá, „zapléta básníka do světa a vede ho k tomu, že o světě a se světem hovoří“.

To byl pokus o hrubou skicu k portrétu bytosti, o níž toho vím tak málo, ale která se mi stává stále bližší skrze poezii, svou tvorbu, která je “hlavně docela poctivým prožíváním světa, k jehož hodnotám se vztahuje od detailů každodenního, ve kterém teprve náhle zazáří cosi z tajemství“. A právě proto - za mlhou hustou tak, že by se dala krájet a dost možná ještě dál - volám: ano, ano, Radmilo - ještě dál - a tolik nemlžit !